

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2026 lukien - luonnos

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vuoden 2026 asiakasmaksujen valmistelusta

- asiakasmaksut aluehallituksessa 25.11.2025, aluehallituksen esityksestä aluevaltuustolle
- aluevaltuustoon päätettäväksi 9.12.2025
- STM ilmoittaa marraskuun aikana
 - laissa säädettyjen enimmäismaksujen euromäärät
 - pitkäaikaishoidossa olevien vähimmäiskäyttövarojen euromäärät
 - säännöllisen kotihoidon asiakasmaksun laskennassa käytettävät tulorajat (maksu lasketaan tulorajan ylittävästä tulosta)

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vuoden 2026 asiakasmaksujen valmistelusta

Valmistelussa on esitys:

- perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon maksujen sekä asiakasmaksukaton korottamisesta kansaneläkeindeksillä (ennakkotiedon mukaan +6,93 %)
 - koskee maksuja, joiden enimmäismäärä on säädetty asiakasmaksulainsäädännössä
 - nk. ”sakkomaksu” käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta korottuisi enemmän
- nk. hyvinvointialueen itsensä päätettävissä olevien maksujen korottaminen pääsääntöisesti hyvil-indeksillä 3,25 %
- lisäksi lakisääteisesti työeläkeindeksillä (ennakkotieto +7,06 %) korottuvat vähimmäiskäyttövarat pitkäaikaishoidossa olevilla sekä säännöllisen kotihoidon asiakkaiden maksun määrittämisessä käytettävät tulorajat (ts. euromäärät, joiden ylimenevästä tulosta maksu lasketaan)

Asiaskasmaksukattoon korotus kansaneläkeindeksillä (STM:stä 7.11.2025 saadun ennakkotiedon mukaan +6,93%)

- Vuonna 2025 asiakasmaksukatto on 762 euroa
- Vuonna 2026 asiakasmaksukaton euromäärä olisi 815 euroa (jos korotus 6,93%) *(huom. STM:stä ei ole tullut vielä tiedoksi vahvistusta euromäärään)*
- Asiaskasmaksukatto on lakisääteinen asia, josta hyvinvointialue ei saa omalla päätöksellään poiketa
- Asiaskasmaksukattoa kerryttävät terveyspalvelujen asiakasmaksut
 - Esim. terveysaseman lääkärivastaanoton maksu, poliklinikkamaksu, päiväkirurgisen toimenpiteen maksu, tilapäisen kotisairaanhoidon/kotisairaalahoidon maksut jne.
- Asiaskasmaksukatosta tiedotetaan ja ohjeistetaan asiakkaita kaikissa laskuissa ja www-sivuilla. Lisätietoja saa ja oman maksukattokertymänsä voi tarkistuttaa soittamalla puhelinnumeroon 013-330 9030.

Lakisääteiset maksimimaksut perusterveydenhuollossa pääsääntöisesti korottuisivat kansaneläkeindeksillä (ennakkotieto +6,93 %)

- terveysasemien ja digisotekeskuksen lääkärivastaanoton maksu vuonna 2025 28,20 € => vuonna 2026 30,20 € (jos +6,93%)
 - maks. kolmelta kerralta kalenterivuodessa
 - mm. veteraaneille ja alaikäisille maksutonta, kuten v.2025
- hammashuollossa esim.
 - suuhygienistin perusmaksu vuonna 2025 13,80 € => vuonna 2026 14,80 € (jos +6,93%)
 - hammaslääkäri perusmaksu vuonna 2025 17,90 € => vuonna 2026 19,10 € (jos +6,93%)
- fysioterapia vuonna 2025 18,60 € => vuonna 2026 19,90 € (jos +6,93%)
 - sama maksu myös muista perusterveydenhuollon alaan kuuluvista terapioiden, kuten toiminta-, puhe-, ravitsemusterapiasta

Tässä v. 2026 euromäärät ovat pyöristettynä lähimpään 10 senttiin, kuten pyöristys ollut aiempina vuosina STM:n ilmoituksessa ja laissa säädetty (tarkentuu kun saamme STM:n ilmoituksen).

Perusterveydenhuollossa pääsääntöisesti korotus kansaneläkeindeksillä (ennakkotieto +6,93 %)

- lyhytaikainen laitoshoido terveyskeskuksen vuodeosastolla
 - vuonna 2025 66,90 €/hoitopäivä => vuonna 2026 71,50 € (jos +6,93 %)
 - asiakasmaksukaton ylittymisen jälkeen vuonna 2025 25,10 € => vuonna 2026 26,80 (jos +6,93 %)
- päivä- ja yöhoidon maksu terveyskeskuksessa/sairaalassa tai sen toimintayksikössä
vuonna 2025 30,70 €/vrk => vuonna 2026 32,80 € (jos +6,93 %)
- sarjahoito vuonna 2025 18,60 € maks. 45 hoitokerralta kalenterivuodessa
=> vuonna 2026 19,90 € (jos +6,93 %)
- kuntoutushoidon maksu vuonna 2025 23 €/hoitopv => vuonna 2026 24,60 € (jos +6,93%)

Tilapäisessä kotisairaanhoidossa/kotihoidossa korotus kansaneläkeindeksillä (ennakkotieto +6,93%)

- kotihoidon kuntouttava arviointijakso vuonna 2025 on 16,40 €/käynti enintään kahdesta käynnistä per päivä
=> vuonna 2026 17,50 €/käynti enintään kahdesta käynnistä per päivä (jos +6,93%)
- lääkärin / hammaslääkärin kotikäynti vuonna 2025 on 25,80 €/käynti
=> vuonna 2026 27,60 €/käynti (jos +6,93%)
- muun henkilön suorittama kotikäynti ja tehostettu kotihoito/kotisairaala kotihoidon palveluna vuonna 2025 on 16,40 €/käynti
=> vuonna 2026 17,50 €/käynti (jos +6,93%)

Erikoissairaanhoidossa korotukset kansaneläkeindeksillä (ennakkotieto +6,93%)

- poliklinikkamaksu, yhteispäivystyskäynti sekä suun ja leukojen erikoissairaanhoidon vastaanotto vuonna 2025 on 66,70 € => vuonna 2026 71,30 € (jos +6,93%)
- päiväkirurginen toimenpide vuonna 2025 on 218,70 € => vuonna 2026 233,90 € (jos +6,93%)
- erikoissairaanhoitona järjestetty kotisairaalahoido vuonna 2025 on 66,70 €/kotikäynti/vrk (tai sarjahoitomaksu, jos sarjahoitoa) => vuonna 2026 71,30 € (jos +6,93%)
- sarjahoitomaksu erikoissairaanhoidossa vuonna 2025 on 18,60 € maks. 45 kerralta
=> Vuonna 2026 19,90 € (jos +6,93%)
- lyhytaikainen laitoshoido vuonna 2025 on 66,90 €/hoitopäivä => vuonna 2026 71,50 € (jos +6,93%)
 - lyhytaikainen laitoshoido psykiatrian toimintayksikössä vuonna 2025 on 30,70 €/hoitopäivä => vuonna 2026 32,80 €
 - lyhytaikainen laitoshoido asiakasmaksukaton täytyttyä 25,10 €/hoitopäivä => vuonna 2026 26,80 €

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetyn palvelun maksu sekä lausunto- ja todistusmaksut

- Käyttämättä ja peruttamatta jätetyn palvelun maksu on vuonna 2025 56,70 €
 - ⇒ vuonna 2026 73,70 €
 - ⇒ asiakasmaksulain muutoksella (HE 117/2025 vp) korottumassa lakisääteinen maksimieuromäärä käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta 1.1.2026 lukien 73,70 euroon, mikäli eduskunta hyväksyy ja presidentti vahvistaa muutoksen. Korotus +30%
- Lääkärinlausunto- ja todistusmaksu vuonna 2025 on 56,70 €
 - => vuonna 2026 60,60 € (jos kansanel.indeksikorotus +6,93 %)
- Ajokorttitodistusmaksu vuonna 2025 on 68,10 €
 - ⇒vuonna 2026 72,80 € (jos +6,93%)

Ateriapalvelumaksut

- kotiin kuljettu ateriapalvelu vuonna 2025 on 12,50 €/lounas
=> Vuonna 2026 lounas kotiin kuljetettuna 12,80 € ja päivällinen 6,60 € (jos päivällisen kuljetus lounaan mukana)
- pitkäaikaisen yhteisöllisen palveluasumisen asiakkaiden ateriamaksut ja vammaispalvelujen asiakkaiden ylläpitomaksut aterioista (vamm.palveluissa, kun asiakas ei osallistu itse valmistamiseen):
 - kaikki päivän ateriat / pv vuonna 2025 maksaa 20,15 € => vuonna 2026 20,20 €
 - lounas + jälkiruoka vuonna 2025 maksaa 8,50 € => vuonna 2026 7 € (ei sis. jälkiruokaa)
 - päivällinen vuonna 2025 maksaa 6,40 € => vuonna 2026 7,50 € (sis. jälkiruokaa)
 - välipala vuonna 2025 maksaa 1,70 € => vuonna 2026 1,50 €
 - aamupala/iltapala/kpl maksaa 2,30 € => vuonna 2026 2,10 €/kpl
- vammaispalvelujen raaka-ainehintaiset ateriamaksut (kun asiakas itse valmistaa/osallistuu valmistamiseen):
 - esim. v. 2025 kaikkien päivän aterioiden raaka-ainemaksu/pv vuonna 2025 on 7,20 € => v.2026 7,45 €

Hyvil-indeksillä korotettavia (+3,25%) ja omaishoidon lakisääteisen vapaan ajalta perittävä maksu (+6,93%)

- turvapalvelujen maksuista esimerkkejä
 - laitteiden käyttöönotto-, opastus- ja asennusmaksu vuonna 2025 on 35 €/kerta
=> vuonna 2026 36,10 €/kerta
 - turvapuhelinratkaisu 1:n eli nk. peruspaketin maksu vuonna 2025 ja edelleen vuodelle 2026 on esityksessä 43,30 €/kk. Muitakaan turvapuhelinratkaisujen maksuja ei esityksessä esitetä korotettavaksi.
- lääkeannostelijamaksuista esimerkkejä
 - asiakkaan läheisen vastatessa lääkeannostelijan täytöstä ja hälytysten vastaanotosta vuonna 2025 maksu on 28 €/kk => vuonna 2026 28,90 €/kk
 - kotihoitoon vastatessa lääkeannostelijan täyttämisestä ja hälytysten vastaanotosta vuonna 2025 maksu on 58,50 €/kk => vuonna 2026 60,40 €/kk
- Lakisääteisen omaishoidon vapaan ajalta perittävä maksu vuonna 2025 on 12,80 €/vrk
 - Vuonna 2026 maksu olisi 13,70 €/vrk *(korotus kansaneläkeindeksillä +6,93 %, euromäärä vahvistamaton, odotetaan STM:n ilmoitusta euromäärästä)*

Vähintään hyvil-indeksillä (+3,25%) korottumassa

- tukipalvelumaksu (esim. asiointipalvelusta) v. 2025 on 6 €/alkava 30 min => v. 2026 6,20 €/alkava 30 min
- pitkäaikaisessa yhteisöllisessä asumispalvelussa
 - vaatehuoltopalvelumaksu vuonna 2025 on 40 €/kk
=> v. 2026 53,90 €/kk, jos ei asiakas/omainen ei itse hoida vaatehuoltoa (vaatteiden ja liinavaatteiden tms. pesua)
 - siivouspalvelumaksu vuonna 2025 on 92,60 €/kk
=> v. 2026 105,90 €/kk asuinhuoneen ja yhteisten tilojen siivouspalvelumaksu, jos asiakas/omainen ei itse siivoa asuntoa
=> v. 2026 41,90 €/kk yhteisten tilojen siivousmaksu, jos asiakas itse siivoaa asunnon (*uusi maksu*)
 - tarvikemaksu vuonna 2025 on 7 €/kk
=> v. 2026 9,40 €/kk (esim. wc-paperit, käsipyyhkeet ja muut vastaavat asiakkaan huoneen varusteet ja tarvikkeet)
- kiertävän perhehoidon maksut vuonna 2025:
 - kesto 6 h tai alle 14,30 € => vuonna 2026 14,80 €
 - kesto yli 6 h – 12 h 21,35 € => vuonna 2026 22 €
 - kesto yli 12 h - 24 h 33,20 € => vuonna 2026 34,30 €
- lyhytaikainen perhehoito (SHL-perusteinen) vuonna 2025 37,90 €/vrk => vuonna 2026 39,10 €
 - osavuorokautisena 19,20 €/päivä tai yö => vuonna 2026 19,80 €/päivä tai yö
- lyhytaikainen ympärivuorokautinen asuminen (SHL) vuonna 2025 on 41 €/vrk => vuonna 2026 42,30 €/vrk
 - lyhytaikainen ympärivuorokautinen asuminen vuonna 2025 on 22,40 €/päivä tai yö => vuonna 2026 23,10 €/vrk

Vähintään hyvil-indeksillä (+3,25%) korottumassa

- lyhytaikainen perhehoito/viikonloppuhoito vuonna 2025 maksaa 36,20 €/vrk => vuonna 2026 37,40 €/vrk
- osavuorokautinen perhehoito vuonna 2025 on 18,10 €/päivä tai yö => vuonna 2026 18,70 €/päivä tai yö
- Vammaispalvelulain mukaisessa palvelussa pitkäaikaisen asumispalvelun / asumisen tuen ylläpitomaksu vuonna 2025 on 60,70 €/kk
=> Vuonna 2026:
 - vaatehuoltopalvelumaksu 53,90 €/kk, jos ei asiakas/omainen ei itse hoida vaatehuoltoa (vaatteiden ja liinavaatteiden tms. pesua)
 - asuinhuoneen ja yhteisten tilojen siivouspalvelumaksu 105,90 €/kk, jos asiakas/omainen ei itse siivoa asuntoa
 - yhteistilojen siivouspalvelumaksu 41,90 €/kk, jos asiakas itse siivoaa asunnon
 - tarvikemaksu 9,40 €/kk (esim. wc-paperit, käsipyyhkeet ja muut vastaavat asiakkaan huoneen varusteet ja tarvikkeet)
- lyhytaikaisessa asumisessa/asumisen tuessa ylläpitomaksu vuonna 2025 on 18 €/vrk
=> vuonna 2026 18,60 €

Lakisääteisiin vähimmäiskäyttövaroihin korotukset työeläkeindeksillä (ennakkotieto STM:stä 7.11.2025: +7,06%)

- Pitkäaikaisessa asumispalvelussa, perhehoidossa ja ”lapsen kodin ulkopuolisen asumisen tuen” -palvelussa olevien asiakkaiden käyttövara on vuonna 2025 ollut vähintään 182 €
 - 1.1.2026 lukien käyttövara olisi korottumassa 195 euroon / kk (vähintään)
- Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan asiakkaan käyttövara on vuonna 2025 ollut vähintään 122 €/kk
 - 1.1.2026 lukien käyttövara olisi korottumassa 130,60 euroon/kk (vähintään)
- Jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun (säännöllisen kotihoidon) maksun määrittämisessä huomioon otavat tulorajat ovat myös työeläkeindeksiin sidottuja
 - Esim. yksinasuvalle kk-maksu määritetään v. 2025 lakisääteisesti 653 € ylittävästä kk-tulosta
=> Vuonna 2026 olisi 699 € ylittävästä tulosta (em. tarkentuu vielä STM:n ilmoituksella)

Odotetaan myös näistä vielä STM:n ilmoitusta, joka vahvistaa euromäärät

Maksuttomia edelleen vuonna 2026

- valtaosa alle 18-vuotiaiden palveluista (esim. poliklinikkavastaanotot, sote-aseman lääkärivastaanotot, perusterveydenhuollon terapiat)
- mm. terveysaseman hoitajan vastaanotot, mielenterveys- ja päihdepalvelujen avovastaanotot (lääkäri-, hoitaja- ja ryhmävastaanotot)
- valtaosa veteraanien/sotainvalidien saamista palveluista (esim. poliklinikkavastaanotot, sote-aseman lääkärivastaanotot, päiväkirurginen toimenpide, kotisairaanhoido, kotiin annettavat ateria- ja tukipalvelut, omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikainen hoito, pitkäaikainen asumispalvelu ja perhehoito)
- maksukaton täyttymisen jälkeen maksukattoa kerryttävät maksuttomia
 - poikkeus lyhytaikainen laitoshoido, josta alempi maksu maksukaton täytyttyä
 - esim. poliklinikkamaksua ei maksukaton täyttymisen jälkeen peritä

Muuta

- uusia maksuja sosiaalihuoltolain nojalla järjestettävässä palvelussa:
 - ”sosiaalista kanssakäymistä edistävä toiminta yhteisöllisessä asumisessa” 50 €/kk
 - ”ateriapalveluaterian valmistamisen avustamisena asiakkaan kotona” 6,20 €/alkava 30 minuuttia
 - yhteisten tilojen siivousmaksu 41,90 €/kk pitkäaikaisessa yhteisöllisessä asumisessa
- joitakin teksti- ja kappalejakomuokkauksia sekä tarkennuksia nykyiseen käytäntöön
 - esim. elintapaohjausryhmien maksuttomuus perusterveydenhuollossa lisätty
- maksun huojennus sosiaalihuollon maksuista ja terveydenhuollon pitkäaikaisen laitoshoidon maksusta esityksessä ennallaan (taloudellisin syin perustuen tositteisiin ja laskelmaan, huollollisin syin sosiaalihuollon ammattihenkilön arvioon perustuen)